

YRD. DOÇ. DR. ZÜLFİKAR TÜCCAR HAYATI VE ÇALIŞMALARI

Hüseyin YAZICI*

Öz: Yrd. Doç. Dr. Zülfikar Tüccar 11 Haziran 1949 tarihinde Tokat'ın Yeşilyurt ilçesine bağlı Büğet Köyü'nde doğmuştur. 1971 yılında İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Dilleri ve Edebiyatları Bölümüne kaydolmuş ve bu bölümden 1977 yılında mezun olmuştur. 1978 yılında İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap Dili Filolojisinde Prof. Dr. Ahmet Suphi Furat'ın yönetiminde doktora çalışmasına başlamıştır. 13 Mart 1980 tarihinde Arap Filolojisi Kürsüsünde asistanlık kadrosuna naklen atanmış ve göreve başlamıştır. 1987'de İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Arap Dili ve Edebiyatı alanında *el-Farrâ, Hayatı, Eserleri ve Arap dili ve Edebiyatındaki Mevkii* adıyla doktorasını tamamlamıştır. 1988 yılından itibaren Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'nde Arap Dili ve Edebiyatı İlim Heyeti Başkanı, müellif ve redaktör olarak çalışmaya başlamıştır. 1 Şubat 1989 tarihinde yardımcı doçent olarak atanmıştır. 18.03.2013 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ndeki görevinden ayrılarak Trakya Üniversitesi Rektörlüğü İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Arap Dili ve Belagati Anabilim Dalı'nda yardımcı doçent kadrosuna naklen atanmış, burada ayrıca İlahiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevinde de bulunmuştur. 16 Ocak 2014 tarihinde önemli bir rahatsızlık geçiren Tüccar, tüm çabalara rağmen eski sağlığına kavuşamayarak 30 Temmuz 2014'te hayata veda etmiştir.

Bu çalışmada Yrd. Doç. Dr. Zülfikar Tüccar'ın hayatı ve eserleri ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zülfikar, Tüccar, hayatı, eserleri.

ASST. PROF. ZULFIQAR TUCCAR HIS BIOGRAPHY AND WORKS

Abstract: Ass. Prof. Zulfiqar Tuccar was born in 11 June 1949 in vilage of Buğet in Tokat. He registered Department of Arab-Persian Languages and Literatures in 1971. Hes was graduated fromthis department in 1977. He had begun his PHD under supervision Prof. Dr. Ahmet Suphi Furat. He started to work as a research asisstant in Faculty of Letters in İstanbul Uni-

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (hyazic_06@hotmail.com)

versity in 1980. He had completed his doctora thesis which is titled “al-Farra, His Biography, Works, His Position in Arabic Language and Literature” in 1987. He also worked as a reductor and author and director of scientific committee. In 1989 he got his title as Associated Professor. After leaving his work in Istanbul University in 2013, he started to work at Trakya University in Edirne. In 2014 he suddenly became terribly ill and he could not recover from his illness despite of all medical care. He died in 30 July 2014.

It will be examined in this article Zulfıkar Tuccar’s life and his works.

Keywords: Zulfıkar, Tuccar, his biography, his works.

Zülfıkar TÜCCAR (1949-2014)

Zülfıkar Tuccar, 11.06.1949 yılında Tokat’ın Yeşilyurt ilçesine bağlı Búget Köyü’nde dünyaya gelmiştir. Anne adı Şaziye baba adı Bekir’dir. Okuma yazmayı kendi kendine öğrenmiştir. O dönemde Musaköy ismiyle kasaba olan Yeşilyurt İlçesi’nde halk arasında Pamuk Hoca¹ diye tanınmış olan amcası Süleyman Tuccar, Osmanlı medreselerinde görev yapmış Ahıskalı Fevzi İşler’den yatılı kalmak suretiyle onun Arapça ve Kur’an dersleri almasını sağlamıştır (1958-1960). 12 yaşındayken İstanbul’a gelen Zülfıkar Tuccar, Aksaray Valide Camii’nde Mahmut Kaya² hocadan da bir yıl Arapça okumuştur (1961-1962).

Yeşilyurt Gazi Paşa İlkokulu’nu dışarıdan sınava girerek 1963’te bitirdikten sonra 1963-1964 eğitim-öğretim yılında İstanbul İmam Hatip Okulu’na kaydolmuş ve burayı 1969-1970 eğitim-öğretim yılında tamamlamıştır. 1971 yılında dışarıdan İstanbul Eyüp Lisesi sınavlarına girerek buradan da lise diploması almıştır.

¹ Tokat’ın Yeşilyurt ilçesinde manevi mimarlardan biri olup (1879-1975) Pamuk Hoca diye de bilinir. Fevzi İşler, 1948 yılında Yeşilyurt, eski adıyla Musaköy’e gelmiş Ahıska Türklerindedir. Meçhul kahramanlardan biri olan Pamuk Hoca iki odalı evinin birinde hanımıyla kendisi hayatını devam ettirmeye çalışıyor, ötekinde ise köylerden gelen öğrencilere ders verirdi. Sabah erken saatlerde başlayan ders ikinci sonrasına kadar devam ederdi. Başından sarığını hiç çıkarmayan Pamuk hocaya giyim kuşamına gösterdiği itina sebebiyle bazıları süslü hoca da derdi. <http://www.yenisafak.com/yazarlar/resultosun/pamuk-hoca-bir-mechul-kahraman-32746> (27.01.2017)

² 1945’te Tokat’ın Artova ilçesine bağlı Kunduz Ağı köyünde doğdu. 1968’de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Dilleri ve Edebiyatları Bölümü’nde başladığı yükseköğrenimini, aynı Fakülte’nin Türkoloji Bölümü’nden de sertifika alarak 1972’de tamamladı. 1973-1974 eğitim-öğretim yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü’nde yeni açılmış olan Türk-İslam Felsefesi Kürsüsünde doktora başladı ve 1977’de aynı kürsüde asistan oldu. 1979’da *İslâm Kaynakları Işığında Aristoteles ve Felsefesi* adlı teziyle doktor unvanı aldı. 1992’de profesör oldu ve 2013 yılında emekliye ayrıldı. <http://www.tmkv.org.tr/kimkimdir/mahmutkaya.htm> (19.01.2017)

30.11.1969 ve 17.09.1974 tarihleri arasında İstanbul Eyüp İlçesi Neyzen M. Efendi Camii'nde İmam-Hatip vekili, 17.09.1974 ve 30.06.1976 tarihleri arasında ise İstanbul Eminönü ilçesi Kumkapı Havuzlu Mescidi Camii İmam Hatibi ve 22.11.1976-02.07.1979 arasında da Fatih İlçesi Tuti Abdüllatif Camii İmam Hatibi olarak görev yapmıştır. Bu arada 1971-1972 ders yılında kaydolduğu İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'nü (Arap Dili ve Edebiyatı) 1977'de bitirmiştir. Pedagoji eğitimi de görmüş olan Zülfikar Tüccar, Fars Dili ve Edebiyatı (19.06.1973), Türkiye Türkçesi (16.06.1975), Eski Türk Edebiyatı (14.10.1975) ve Türk İslam Felsefesi Tarihi (30.03.1976) sertifikalarını da almıştır.

Zülfikar Tüccar, diğer taraftan 1971-1972'de İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'ne de kayıt yaptırmış, ancak yönetmelik gereği aynı anda iki fakültede öğrenim görülemeyeceğinden buradan ayrılmak zorunda kalmıştır. Üniversite öğrenciliği esnasında Ali Ak hocadan *İhyau Ulûmiddîn*, ayrıca Ali Yakup Çengciler³ hocadan da hem aynı eseri hem de Mütenebbî'nin divanını okumuştur. Ancak Zülfikar Tüccar, kendisini ilmi yolda asıl yönlendirenin Mahmut Kaya Hoca olduğunu söylemiş ve bunu da davranışlarıyla hayatı boyunca hep belli etmiştir. Nitekim Zülfikar Tüccar'ın Tokat'tan İstanbul'a gelmesi, resmi okullarda öğrenim görmesi Mahmut Kaya'nın yönlendirmesi ve teşvikiyle olmuştur.

1978-1979 eğitim-öğretim yılında İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap Dili Filolojisinde Prof. Dr. Ahmet Suphi Furat'ın⁴ yönetiminde doktora çalışmasına başlamıştır.

Zülfikar Tüccar, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 05.03.1980 tarih ve 10054 sayılı yazısı ile imamlık görevinden ayrılmış, 13 Mart 1980 tarihinde Prof. Dr.

³ Ali Yakup CENKÇİLER (1913-1988). Kosova eyaletinin Gilan kasabasında doğdu. 1924-1927 yıllarında Gilan Medresesi'ne devam ederek Molla Kadri Efendi ile Müderris Abdurrahman Efendi'den temel medrese ilimlerini tahsil etti. 1936'da Kahire'ye giderek Ezher Üniversitesi'ne bağlı Külliyyetü usûli'd-din'de öğrenimini tamamladı. 1946-1957 yılları arasında Kahire Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde memur olarak çalıştı. Temmuz 1957'den Kasım 1959'a kadar Mısır'ın Ankara büyükelçiliğinde mütercimlik yaptı. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı, Haseki Eğitim Merkezi'nde 1976-1980 yılları arasında tefsir, kelâm ve belagat dersleri verdi. Mayıs 1983'te felç olan Ali Yakup Efendi 22 Mayıs 1988'de İstanbul'da vefat etti ve Edirnekapı'da Sakızağacı Mezarlığı'na defnedildi. http://zahidan.blogcu.com/aliyakupcenkciler//http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/16/753023/dosyalar/2014_02/26050535_ayc.pdf. (19.01.2017)

⁴ 1940 senesinde Edirne Uzunköprü'de doğdu. 1961 yılında İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'nin o zamanki adıyla Arap-Fars Filolojisinden mezun oldu. Ertesi yıl (1962) aynı fakültenin adı geçen filolojisinde asistan olarak göreve başladı. 1966 yılında "*el-Hatib el-İskâfî ve Kitâb el-mecâlis*"i adlı çalışmasıyla Arap Dili ve Edebiyatı dalında doktor oldu. "*al-Mubarrad, Arap Filolojisindeki yeri, dil ve edebiyat hakkındaki çalışmaları*" adlı doçentlik tezini 1971 yılında tamamladı. 1978 yılında "*el-Fîrûzâbâdî'nin es-Sihâh'ı Tenkidî*" adlı çalışmasıyla Profesör oldu. Pek çok kitap ve makale kaleme alan Prof. Dr. Ahmet Suphi Furat 2007 yılında emekliye ayrıldı.

Nihad M. Çetin'in⁵ başkanı olduğu İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap Filolojisi Kürsüsünde (Arap-Fars Dilleri ve Edebiyatları Bölümü) asistanlık kadrosuna naklen atanmış ve göreve başlamıştır.

10 Aralık 1980 tarihinde askere gitmiş, 11.04.1981'de terhis olmuş ve 13.04.1981 tarihinde de fakülteadaki görevine tekrar başlamıştır.

1984 senesinde babasını kaybeden Zülfikar Tüccar, 29.09.1987'de İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Arap Dili ve Edebiyatı alanında *el-Farrâ, Hayatı, Eserleri ve Arap dili ve Edebiyatındaki Mevkii* başlıklı doktorasını tamamlamıştır. Doktora çalışmaları sırasında daha da yakından tanıdığı ve kendi ifadeleriyle “*Onun en önemli vasfı dünya ve maddeye hiç mi hiç önem vermemesiydi. Para, dünya ve dünyalıklara ancak yaşayacak kadar değer verirdi. Hatta maaşının miktarını bile bilmezdi.*” diye tanımladığı Nihat Mazlum Çetin ile aralarında adeta baba-evlat ilişkisi doğmuştur. Zülfikar Tüccar, “*Âlime hürmet eden, bana hürmet etmiş, onu ziyaret eden beni ziyaret etmiş olur.*” hadis-i şerifini aklından hiç çıkarmamış ve buna binaen hocayı sık sık ziyaret etmiş ve özellikle de hastalığında kendisiyle yakinen ilgilenmiştir.

1988 yılından itibaren Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'nde Arap Dili ve Edebiyatı İlim Heyeti Başkanı, müellif ve redaktör olarak çalışmaya başlamıştır. 1 Şubat 1989 tarihinde İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap Filolojisi Kürsüsüne yardımcı doçent olarak atanmıştır.

3 Ekim 1991'de annesini, 23 Eylül 1993'te de eşini, feci bir trafik kazasında kaybetmiştir. Art arda gelen tüm bu üzücü olaylar karşısında hep samimi bir sabır ve tevekkül göstermiştir.

Zülfikar Tüccar, 15 Eylül 1996-15 Ağustos 1997 tarihleri arasında iki dönem Ürdün Alü'l-Beyt Üniversitesi'nde Osmanlıca dersi vermek üzere davet edilmiş ve burada bir yıl süreyle kalmıştır.

⁵ Nihad M. Çetin, 1924 tarihinde Amasya Gümüşhacıköy, Merkez Nahiyesi'ne bağlı Saray Mahallesi'nde doğdu. Yüksek tahsilini, Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi olarak İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. Bu öğrenciliği sırasında anılan bölümün derslerine muvazi olarak Arap-Fars Filolojisi ve Fransız Filolojisi Bölümlerinin de derslerini muntazaman tâkip etti (1944-1948). Nihad M. Çetin, 31.3.1953'te İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi asistan olarak göreve başladı. Nihad Çetin, 17.X.1958 tarihinde “*Abû Hâtim as-Sicistânî ve Kitâb al-muzakkar ve 'l-mu'annas' i*” adlı tezi ile doktorasını verdi. Daha sonra “*al-Zavzanî ve Hamâsat al-zurafâ'sı*” adlı tezi ile 1964'te doçent oldu. 27.04.1971 tarihinde profesör olan Nihad Çetin, 30 Kasım 1971 tarihinden 1990 yılına kadar Şarkiyat Enstitüsü müdürlüğünü de yürüttü. Titiz ve sabırlı gayretlerinin mahsulü olarak pek çok kitap ve makale yazdı. Prof. Dr. Nihat Çetin 1991 senesinde hayata veda etti. Bk. Tevfik Rüştü Topuzoğlu, “Çetin, Nihad Mazlum”, *DİA*, C. VIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1993, s.290-291.

15.08.1997 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde tekrar görevine başlayan Zülfikar Tüccar, 28 Şubat döneminde⁶ 04.12.2000 tarihli dilekçesiyle talep etmiş olduğu yardımcı doçentlik süresinin uzatılmasına, almış olduğu 6 Haziran 2001 tarih ve 2302 sayılı yazı ile İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanlığı olumsuz cevap vermiştir. Bunun üzerine 01.08.2001 tarihinde kendi isteğiyle emekliye ayrılmak zorunda bırakılmıştır. Uzun bir mahkeme sürecinden sonra Danıştay Birinci Dairesi'nin 2000/202 esas ve 2001/16 kara numaralı hükmünce 07.06.2004 tarihinde tekrar görevine başlamıştır. Daha sonra özlük haklarıyla ilgili farklı dava süreçleri yaşamıştır.

2002 yılında kurucuları arasında yer aldığı Bakırköy Hizmet Vakfı'nın müteveli heyeti başkanlığına seçilmiştir.

2004-2005 eğitim-öğretim yılında Boğaziçi Üniversitesi'nde bir sene Arapça dersleri vermiştir.

İlk eşinden dört, ikinci eşinden de bir çocuğu olmuştur. Uzun yıllar hem Edebiyat Fakültesinde hem de İSAM'da (İslam Araştırmaları Merkezi) çalışan Zülfikar Tüccar, 2547 sayılı kanunun 39. Maddesi uyarınca Erasmus programı ders verme hareketliliği çerçevesinde Polonya'da bulunan Adam Mickiewicz Üniversitesi'nde 15- 19.10.2012 tarihleri arasında ders vermiştir.

18.03.2013 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ndeki görevinden ayrılarak Trakya Üniversitesi Rektörlüğü İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Arap Dili ve Belagati Anabilim Dalı'nda yardımcı doçent kadrosuna naklen atanmış ve 15 Nisan 2013'te buradaki görevine başlamıştır. Ayrıca burada İlahiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevinde de bulunmuştur. Büyük bir şevkle ve hevesle yaptığı bu işi, sırf Allah'ın rızasına nail olmak için yaptığını her hâliyle göstermiştir.

16 Ocak 2014 tarihinde önemli bir rahatsızlık geçiren Tüccar, altı ay kadar Bezmiâlem Hastanesi'nde tedavi görmüş; ancak tüm çabalara rağmen eski sağlığına kavuşamayarak 30 Temmuz 2014'te hayata veda etmiş ve cenazesi 31

⁶ 28 Şubat süreci, merhum Necmettin Erbakan'ın başbakan, Tansu Çiller'in dışişleri bakanı olduğu 28 Şubat 1997'de olağanüstü toplanan Milli Güvenlik Kurulu toplantısı sonucu açıklanan kararlarla başlayan ordu ve bürokrasi merkezli süreç. Türkiye siyasi tarihine geçen kararlar ve bu kararların uygulanması sırasında Türkiye'de siyasi, idari, hukuki ve toplumsal alanlarda yaşanan değişimlere neden olan bir süreçtir. Yaşananlar, post-modern darbe olarak da adlandırılmıştır. "İrticayla mücadele eylem planı" ile anılan bu süreçte verilen kararların ve yaptırımların uygulanıp uygulanmadığı denetlemek için dönemin Genel Kurmay 2. Başkanı Çevik Bir öncülüğünde Batı Çalışma Grubu kurulmuş, 28 Şubat sürecinin yargılamaları ilk kez Ergenekon davaları ile başlamıştır. https://tr.wikipedia.org/wiki/28_%C5%9Eubat_s%C3%BCreci (17.03.2017).

Temmuz 2014’te öğlen namazına müteakip Fatih Camii’nde kılınarak Güngören mezarlığına defnedilmiştir.

Titiz ve aynı zamanda da ciddi bir araştırmacı olan Zülfikar Tüccar, çalışmalarında uzun bir araştırma sürecinden sonra vardığı sonuçları, zaman zaman alanında uzman kişilerle tartışır, daha sonra kendisini ve ilmi çevreleri mutmain kılacak sonuçlara varırdı. Tüccar’ın ilmi kabiliyeti, alanındaki meselelere vukûfiyeti herkes tarafından kabul görmüştür.

Zülfikar Tüccar, kolayca ülfet kurulabilen, ihlas sahibi güzel ahlakla donanmış şahsiyetlerden birisiydi. Hayatı boyunca insan kalabilmeyi başarmış ve etrafına da davranış, hareket ve amelleriyle bunu göstermiştir. Şükrü ve tevazuu elden bırakmamış, “*kanaat tükenmeyen bir hazinedir*”⁷ hadisini hep yaşamış ve çevresindekilere de telkin etmiştir. Nezaketi ona hiçbir zaman rahat yaşayabileceği bir hayat sağlamamış, ancak onu yakinen tanıyanlar onun, nimeti verenle hep iç içe yaşadığını, onu kalp gözüyle gördüğünü bilirler. Nimeti vereni kalp gözüyle gördükten sonra maddenin Zülfikar hocanın yanında hiçbir değeri yoktu. O, insanın amellerini yok eden haset, gurur, kibir, ikiyüzlülük, servet tutkusu, makam sevgisi gibi hastalıklara yakalanmayı adeta reddetmiş ve ihtiras sahibi asla olmamıştır.

Çok şey bilmesine rağmen bir şey bilmiyormuş gibi hep cesur(!) davranırdı. Bildiği şeyleri dahi muhatabını onurlandırmak için bilmiyormuşçasına sorardı. Mütebessim yüzü, ışık saçan gözleri muhatabına hep rahatlık verirdi. “*Rasûlullah sizin için uyulması gereken en güzel örnektir.*”⁸ ayetini ısrarla ve bıkmadan kendisine örnek almıştır. Mayası sağlam helal süt emdiği her halinden belliydi. Dayandığı ve beslendiği kaynaklar sapasağlamdı.

Zülfikar Hoca, pek çok kişinin aksine içinde, bugün pek çoğumuzu mahveden kibri söküp atan ender kişilerdendi. Çünkü kibrin ve rıyanın ne büyük günah olduğunu çok iyi biliyordu. Bunların tıpkı kanser gibi bazen sessiz yürüdüğünü ve insanı küfre soktuğunun idrakindeydi. Allah’ın “... *Şu bir gerçek ki O, büyüklük taslayanları hiç sevmez.*”⁹ buyruğunu her an aklında tutuyor ve damarlarında dolaştırıyordu. Hz. Peygamberin “*Allahü teâlâ tevazu üzere olmayı bana emretti. Hiçbiriniz, hiçbir kimseye büyüklük, üstünlük göstermeyiniz*” hadisini de kendine

⁷ İsmail b. Muhamed el-Aclûni el-Cerrâhî, **Keşfu’l-hafâ’ ve Müzyilu’l-ilbâs**, (thk. Yusuf el-Hâc Ahmed), C. II, Mektebetu’l-İlmi’l-hadis, Suriye 2000, s.120.

⁸ Kur’an, el-Ahzâb, 33/21.

⁹ Kur’an, Nahl, 16/23.

rehber edinmiştir. En önemlisi ahiret yolunda olduğunu göstererek, “dünyâ!”nın peşinde koşmamıştır.

Zülfikar Hoca önce bir din adamı sonra da bir ilim adamı olarak asla ahiret ameliyle dünya nimetlerine iltifat etmemiştir. Ayrıca o, her zaman başkalarıyla olan münasebetlerinde kendisinden uzaklaştırıcı değil yaklaştırmacı bir tavır sergilemiştir.

Allah’ın rızasını kazanmak onun için çok şey ifade ediyordu. Bunun içindir ki gönülden yaratıcıya teslim olmuş bir mümin olarak hep onun için yaşama gayreti içinde olmuştur. Allah’ın rahmetini, sevgisini ve şefkatini tüm yaşamı boyunca her an hisseden Zülfikar Tüccar, “*Amellerin en faziletlisi Allah için sevmek, Allah için buğz etmektir*”¹⁰ hadisini de kendisine rehber edinmiştir.

Harama asla el uzatmayan, ikiyüzlü olmayan, insanları küçük görmeyen, her türlü maddi sıkıntısına rağmen eli son derece açık, yardımsever, doğru sözü esirgemeyen, dünyayı ahiret için hep hazırlık olarak gören, dürüst, iyi bir Müslüman modeli, Müslüman olduğunun bilincinde, hayatta yaşadığı ağır acılara rağmen takdire şayan bir inançla hayata sarılmış, gelenek ve değerlerimizi yaşamaya ve yaşatmaya çalışan, hakka ve hukuka son derece riayet eden, tevazuu asla elden bırakmayan, ilim ve irfanıyla asla kendini ön plâna çıkarmayan, hem din adamı hem ilim adamı sıfatıyla örnek bir insan olarak yaşamış ve çevresine de aynı şekilde örnek olmuştur.

Çalışmaları:

1-Ibnü'l-Esir'in (ö.630/1233) *İslam Tarihi* adıyla Türkçe'ye çevrilen *el-Kâmil fi't-târîh* adlı eserinin birinci cildinin tercümesi, İstanbul 1980.

2- *el-Ferrâ, Hayatı, Eserleri ve Arap Dili ve Edebiyatı'ndaki Mevkii* (İstanbul 1987) adlı doktora tezi: Küfe'nin en önemli muhaddislerinden biri sayılan el-Ferrâ ile ilgili son derece ayrıntılı ve önemli bilgiler bulduğumuz bu çalışma, alanında kayda değer bir boşluğu doldurmuş ve müracaat edilen bir kaynak haline gelmiştir. Son derece titiz bir araştırmacı olan Zülfikar Tüccar, bu çalışmasında el-Ferrâ ve eserleri ile ilgili gerekli malzemeleri toplamış, ilmi bir süzgeçten geçirerek değerlendirmiştir.

¹⁰ Muhyissünne Ruknuddîn Ebû Muhammed Hüseyin b. Mes'ûd b. Muhammed el-Ferrâ el-Begavî, **Mesâbi-hu's-sünne**, (thk. Yusuf Abdurrahman el-Maraşlı), C.1, Dârü'l-ma'rife, Beyrut 1987, s. 123.

3- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi'ne Abdülazîz el-Meymenî, Buhtürî, Edmund Castell, Cerir b. Atiyye, Dahîl, İbrahim b. Abdülgaffâr Desûkî, Nasr b. Ya'kûb Dineverî, Dîvânü'l-me'ânî, Ebû Ubeyd, Ebyârî, Edebü'l-kâtib, Eşterkunî, Ferrâ, el-Hamâse, Hammâd er-Râviye, Hâtimî, Hutay'e, İbn Dânyâl, İbn Nâkiyâ, İbn Reşîk el-Kayrevânî, İbn Sellâm el-Cumahî, İbn Side, Kıyâs, Kutâmî, Charles James Lyall, el-Maârif, Meydânî, Mücmelü'l-luğa, Nâbiga el-Ca'dî, Niftaveyh, Naim Hazım Onat, Sabbân, Sâbit b. Ebû Sâbit, Sadreddin el-Basrî, Semev'el el-Ezdî, Seyyid el-Himyerî, Ebû Hatim Sicistânî, Ebû Saîd Sîrâfî, Yûsuf b. Hasan Sîrâfî, Sücâî, Sürâkâ el-Bârîki, Şarkî b. Kutâmî, Şemmâh b. Dîrâr, Şerîf el-Girnâtî, Sâid b. Abdullah Şertûnî, Şüzürü'z-zeheb, Temmâm b. Gâlib, Tırimmâh, Şabbü'z-zarîf Tilimsânî, Ubâde b. Mâüssemâ ve Ümeyye b. Ebü's-Salt olmak üzere olmak üzere 50 civarında madde kaleme almış ve çok sayıda maddenin ilmi redaksiyonunu da yapmıştır. Ayrıca pek çok tebliğ sunmuş ve makaleler yazmıştır.

SUMMARY**ASST. PROF. ZULFIQAR TUCCAR
HIS BIOGRAPHY AND WORKS****Hüseyin YAZICI***

Ass. Prof. Zulfiqar Tuccar was born in 11 June 1949 in village of Buget in Tokat. He registered Department of Arab-Persian Languages and Literatures in 1971. Hes was graduated in 1977. After starting to the doctorate under supervision of Prof. Dr. Ahmet Suphi Furat, he started to work as a research asisstant in Faculty of Letters in Istanbul University in 1980. He completed his doctora thesis “al-Farra, His Biography, Works, His Position in Arabic Language and Literature” in 1987. He also worked as a reductor and author and director of scientific committee. In 1989 he got his title as Assistant Professor.

Zulfiqar Tuccar was invited to instruct in Ottoman Language at Alü'l-Beyt University in Jordan for two terms between September 15, 1996 and August 15, 1997 and stayed here for a year. In 1997, he returned to Istanbul University. He demanded renewal of his duty as a assistan professor at Istanbul University in ‘February 28 Process’, but deanery of Faculty of Letters refused his request. Therefore, he retired at his own request in 2001. After a long judicial process, he returned his job in the university in 2004. He also lectured at Boğaziçi University in 2004-2005.

After leaving his work in Istanbul University in 2013, he started to work at Trakya University in Edirne. In 2014 he suddenly became terribly ill and he could not recover from his illness despite of all medical care. He died in 30 July 2014.

KAYNAKÇA

ALPEREN, İhsan, “Zülfikar Tüccar” Milli Gazete (03.08.2014)

İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, Özlük Dosyası.

EL-BEGAVÎ, Muhyissünne Ruknuddîn Ebû Muhammed Hüseyin b. Mes’ûd b. Muhammed el-Ferrâ, **Mesâbîhu’s-sünne**, (thk. Yusuf Abdurrahman el-Maraşlı), C.1, Dârü'l-ma’rife, Beyrut 1987.

* Prof. Dr., Istanbul University, Faculty of Letters, Department of Arabic Languages and Literatures
(hyazic_06@hotmail.com)

EL-CERRÂHÎ, İsmail b. Muhamed el-Aclûnî, **Keşfu'l-hafâ' ve Müzyilu'l-
ilbâs**, (thk. Yusuf el-Hâc Ahmed), C. II, Mektebetu'l-ilmî'l-hadîs, Suriye 2000.

TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü, “Çetin, Nihad Mazlum”, **DİA**, C. VIII, Türkiye
Diyaret Vakfı Yayınları, İstanbul 1993.

TÜCCAR, Zülfikar, *el-Farrâ, Hayatı, Eserleri ve Arap Dili ve Edebiyatı 'ndaki
Mevkii*, İstanbul 1987 (basılmamış doktora tezi).

Online Arabic, (24.01.2004 tarihinde Ebu Bekir Camii Vakfında yapılan
röportaj).

ELEKTRONİK KAYNAKLAR:

[http://zahidan.blogcu.com/aliyakupcenkcilerh///http://mebk12.meb.gov.
tr/meb_iys_dosyalar/34/16/753023/dosyalar/2014_02/26050535_ayc.pdf](http://zahidan.blogcu.com/aliyakupcenkcilerh///http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/16/753023/dosyalar/2014_02/26050535_ayc.pdf)
(19.01.2017)

<http://www.tmkv.org.tr/kimkimdir/mahmutkaya.htm> (19.01.2017)

[http://www.yenisafak.com/yazarlar/resultosun/pamuk-hoca-bir-mechul-
kahraman-32746](http://www.yenisafak.com/yazarlar/resultosun/pamuk-hoca-bir-mechul-kahraman-32746) (27.01.2017)